

nak, vagy hogy első fészke elpusztulván, másodszer költött.

Bizonyíték okáért a baglyot bőrré praeparáltam, mert kitömött állapotban a csupasz mell nem lett volna látható.

Ezen eset tehát igazolja Lázár gr. azon állítását, hogy ezen bagolyfaj nálunk is fészkel. Ajánlatos volna másutt is, figyelemmel kísérni e madarat a nyári hónapokban.

Az *Asio accipitrinus* Pall. költő madár Magyarországon.

CERVA FRIGYES-től.

CZYNK EDE úr Fogaras környékén, 1894-ben, a kotlási időszak alatt a nádi fülesbagolynak egy nöstényét lőtte, melyen kotlási foltok valának. Ez a mi derék megfigyelőnk, CZYNK EDE urat, arra indította, hogy az *Asio accipitrinus* fajt Magyarországon költő madárnak tekintse. Ezen fellevésnek alapos helyességét megerősíti az én jelen évi tapasztalatom.

Midőn május elején a Szunyog és Ürbő pusztákon (Pestmegye) gyakran kirándulásokat tevék s figyelmemet különösen az általánosan kedvelt *Totanus stagnatilis* fajra irányítám, egyszer, egészen véletlenül, egy mocsárnak, úgynevezett «Turján»-nak, közelében, a puszta földön két darab teljesen fehér tojásra bukkantam, melyeknek alakja s külső ismertető jegyei azonnal elárulák, hogy bagolytojások. Minthogy nemteljes fészkek-aljakat gyűjteni egészen elvem ellenére van, a tojásokat érintetlenül hagytam, de azzal a szándékkal, hogy legközelebről, május folyamán, az említett vidéken hetenként két-háromszor teendő kirándulásaim egyikén, a teljes fészkek-aljakat elhozom — és, ha hehet, magát a madarat is bizonyítékul lelövöm. Még ugyanazon nap folyamán kíséröm, egy odavaló vadörzö (pagony-kerülő), viszont talált egy ilyen tojást, mely hasonlólag a puszta talajon feküdt. A bagoly épen akkor reppent fel róla s az én emberem már lövésre készült, de én még kellő időben eltérítém szándékától azon megokolással, hogy nekem a fészkek-alj kiegészítése különösen fontos. Nem mulasztám el az illető kerület, a kinek lakása ezen mocsár közelében van, utasítani, hogy a baglyok iránt kímélettel legyen s tojásaikat — a mennyire lehet — felügyelje, nehogy avatatlan kezeknek essenek áldozatul.

störung der ersten) haben mußte. Als Belegstück habe ich die Eule als Balg präparirt, da beim Ausstopfen der federlose Bauch nicht zur Geltung gekommen wäre.

Die Angabe Gr. Lázárs, wonach diese Eule bei uns brüten soll, ist somit vollkommen begründet und wäre es erwünscht, diesbezüglich auch anderwärts ein achtames Auge auf dieselbe auch in den Sommermonaten zu haben.

Asio accipitrinus Pall. Brutvogel in Ungarn.

Von F. A. Cerva.

Herr E. Cz y n k hat im Jahre 1894 in der Umgebung von Fogaras während der Brutzeit ein Weibchen der *Sumpfohreule* geschossen, welches Brutflecke aufwies. Dies veranlaßte unseren tüchtigen Beobachter Herrn Cz y n k, den *Asio accipitrinus* als ungarischen Brutvogel zu bezeichnen. Diese Annahme soll durch meine diesjährige Beobachtung ihre volle Bestätigung finden.

Als ich Anfangs Mai auf den Pusten Szunyog und Ürbő (Comitat Pest etc.) häufig Excursionen unternahm und dabei mein Augenmerk besonders auf den allgemein beliebten *Totanus stagnatilis* lenkte, fand ich ganz zufällig im Moraste, an einem sogenannten «Turján», auf bloßer Erde zwei Stück ganz weiße Eier, deren Form und äußere Merkmale sofort Euleneier verriethen.

Da es ganz gegen mein Princip ist, unvollzählige Gelege zu sammeln, ließ ich die Eier unberührt, um bei meiner nächsten Excursion, welche ich im Laufe Mai wöchentlich auf 2—3 Tage in genannter Gegend zu unternehmen beabsichtigte, das volle Gelege zu holen, und, wenn möglich, den Vogel als Beleg zu schießen. Noch im Laufe desselben Tages fand mein Begleiter, ein dortiger Wildheger, wieder ein solches Ei, welches ebenfalls auf bloßer Erde lag. Schon wollte sich der Mann zum Schusse bereiten und die eben aufgeflogene Eule abschießen, als ich ihn noch zur rechten Zeit von seinem Vorfatze abkehrte, mit der Motivirung, daß mir an der Ergänzung des Geleges besonders gelegen ist. Ich unterließ es nicht dem betreffenden Wildheger, welcher in der Nähe dieses Morastes sein Wohnhaus inne hat, aufzutragen, den Eulen Schonung zu widmen, und, wo möglich, die gefundenen Eier zu überwachen, damit sie profanen Händen nicht zum Opfer fallen. Leider werden in dieser Gegend von

Fájdalom, ezen a vidéken, a közel fekvő Bugyi község lakói, főképen azonban a bibicztojásgyűjtők részéről olyan pusztítások mennek véghez, hogy nekem csak kicsi reményem lehetett a tojásokat illető czélomnak eléréséhez. Ez a feltevés, fájdalom, igazolva is lett; midőn a legközelebbi héten ismét oda jövék, a tojásoknak hire sem vala.

Mivelhogy a tojások megtalálását szóbelileg közöltem már barátommal, dr. MADARÁSSZAL s ő biztosnak vette, hogy az csak a nádi fülesbagoly lehet, feladatommá tettem, hogy a legközelebbi kiránduláson tüzetesebben kutassak e bagoly után, s ha lehet egy fészket találjak. Azonban a legszorgalmasabb keresés daczára is sem nekem, sem előbb említett kísérőmnek nem sikerült ezen bagolynak még legkisebb nyomára is ráakadnunk. A fűnek, s még inkább a cziprusfütejnek (*Euphorbia Cyparissias*) — mely ott buján tenyészik s mely között a baglyak költenek — gyors felnövekedése a kutatást szerfelett nehezé tette. Ehhez járult még a kiállhatatlan hőség is, mely minket öt óránál tovább tartó, eredménytelen keresgélés után, a munka félbeszakítására kényszerített.

Így telt el május hava a nélkül, hogy e tekintetben sikeres eredményt értem volna el.

Május végén az ottani mocsári madarak kotlása nagyon előre lévén haladva, s ez által az oologiai zsákmányok kevés kecségetőt igérvén, másfelől pedig igen sokra is menvén azon költségek, melyeket szekérre és vezetőre a lakásomtól nagyon távol eső ezen kirándulások alkalmával áldoznom kelle, kénytelen voltam egy időre ama környéken gyűjtési tevékenységemet beszünetetni. A helyszinéről való eltávozásomkor megbiztam az illető kerülőt, hogy kövessen el mindent arra nézve, hogy a baglyot s illetve annak költsési helyét felfedezze, s ha felfedezte, engem azonnal értesítsen.

Így telt el hét hét után a nélkül, hogy valami kedvezőt hallhattam volna. Végre július 23-án veszem azt az örvendetes hirt, hogy emberemnek sikerült a fűnek lekaszásakor találni egy fészket 3 fiókával és két tojással, mely utóbbiak később zápoknak bizonyultak.

Még az nap útra kerekedtem s hajtottam az érdekes vidékre, a hol már nem egy ritka fészke-aljat zsákmányoltam volt. Két órai szekerezés után a kotlási helyre érve, a félig fejlett fiókákat, melyek a kaszától megkimélt fűtej között, a pusztta földön guggoltak s megérkezésünkkor

den Bewohnern des nahe liegenden Dorfes Bugyi, hauptsächlich aber von Ribizteier-Sammlern große Devastationen ausgeführt, daß nur wenig Hoffnung vorhanden war, mein Ziel mit den Eiern zu erreichen. So hat sich auch meine Vermuthung leider bestätigt; als ich die nächste Woche wieder kam, war von den Eiern keine Spur.

Da ich schon früher das Auffinden der Eier meinem Freunde Dr. von Madarás mündlich mittheilte und er sicher voraussetzte, daß es nur die Sumpfohreule sein kann, habe ich es mir zur Aufgabe gemacht, die Eule bei meiner nächsten Excursion eifriger zu verfolgen, und, wenn möglich, ein frisches Nest zu finden.

Trotz fleißigen Suchens wollte es weder mir, noch meinem schon früher erwähnten Begleiter gelingen, auch nur die geringste Spur eines Vorhandenseins dieser Eule zu entdecken. Das Gras, und besonders die Cypressenwolfsmilch (*Euphorbia cyparissias*), welche dort stark wuchert und zwischen welcher die Eulen brüten, wuchs rasch empor, was das Suchen besonders erschwerte. Dazu gesellte sich noch eine solche unerträgliche Hitze, welche uns nach mehr als fünfstündigem resultatlosen Suchen zur Einstellung der Arbeit zwang.

So vergieng der Monat Mai, ohne daß ich diesbezüglich ein günstiges Resultat aufzuweisen vermochte.

Das zu Ende des Monates Mai das Brutgeschäft der dortigen Sumpfvögel zu weit vorgeschritten ist und dadurch die oologische Ausbeute weniger begünstigt, die Spesen aber, welche Wagen und Begleiter verursachen, und, ohne welche man die von meinem Wohnort weit entfernte Excursion nicht unternehmen kann, zu kostspielig sind, unterließ ich bis auf Weiteres meine Sammelthätigkeit in dortiger Gegend. Bei meinem Fortgehen beauftragte ich den betreffenden Wildheger, er möge sich alle Mühe geben, die Eule, resp. deren Brutplatz, — Horst kann ich es nicht nennen —, zu suchen und mich bei Auffindung eines solchen sofort zu verständigen.

So verfloßen Wochen um Wochen, ohne daß ich etwas Günstiges erfahren konnte. Endlich den 23. Juli erhalte ich die freudenvolle Nachricht, daß es dem Manne gelungen ist, beim Abmähen des Grases ein Nest mit 3 Jungen nebst zwei Eiern, welche sich später als faul erwiesen, zu finden.

Den selben Tag machte ich mich noch reisefertig und fuhr nach der interessanten Gegend, in welcher ich so manches seltene Gelege erbeutete. Nach zweistündiger Fahrt am Brutplatz angelangt, wurden die drei halbwüchigen Jungen, welche zwischen der verschont

bagoly módra furesa arcfintorgatásokat csináltak, a két záptojással együtt felszedték. Az alatt, a míg mi ezen munkával valánk elfoglalva s mellesleg azt a gazdagon terített asztalt bámulók meg, mely hat, különböző emlős állatokskákból (*Sorex* és *Sminthus* fajok) állott, a két öreg felettünk és körülöttünk keringett. Két szerencsés lövéssel sikerült a kerülőnek birtokunkba keríteni mindkét madarat, melyeket én a fiókákkal együtt, mint hiteles bizonyítékokat, a mi Nemz. Muzeumunknak engedtem át. Később sikerült a kerülőnek ismét egy fészket 6 darab, jóformán felnőtt fiókával találni, melyek közül július 5-ikén, a dr. MADARÁSZSZAL azon a vidéken tett rövidke kirándulásunk alkalmával, egy példányt haza vittem, hogy ezt a Magyarországra nézve érdekes fajt fogságban megfigyelhessem.

A mennyiben nekem ezen eseteknél lehető vala a fészkek helyzetéről meggyőződnöm, mondhatom, hogy a nádi fülesbagoly, legalább nálunk, sem idegen fészket nem használ, sem maga ilyet nem épít, hanem a pusztá talajra rakja le tojásait s azokat ott is kotólja ki, s ott neveli fel kicsinyeit.

A nagy fészkealjoknak gyakorisága 1896 tavaszán.

CERVA FRIGYES-től.

Ritkán telik el gyűjtési periódus úgy, hogy az a tevékeny gyűjtőnek, ha nem is mindig újat, de valami érdekest ne adna. Az alábbiakban a jelen évi gyűjtéseimből néhány tojásfajt akarok felsorolni, melyek egyes fészkealjokban igen nagy darab-számukkal vonták különösen magukra figyelmemet.

A f. év ápril havában első kirándulásom alkalmával, melyet REISER OTTMÁR kedves barátomnak és ZELEBOR úrnak társaságában tettem meg, az *erdei fülesbagoly*-nak egy fészkealját találtam, 8 db, már jóformán megkotólt tojással.

Egy hét mulva egy másik hasonlóra bukkan-tam, nem rég kikelt négy fiókával és a kikeléshez közel álló négy tojással.

A kotlási időszak alatt leltem továbbá:

Oriolus galbula fajnak 2 fészkealját 5—5 tojással;

Turtur auritus fajnak 1 fészkealját 3 tojással, mind a három megkotólva;

gebliebenen Wolfsmich auf bloßer Erde saßen und bei unserer Ankunft ihre, nach Eulenart, komischen Grimassen schnitten, nebst den zwei faulen Eiern aufgehoben. Während der Zeit, als wir mit dieser Arbeit beschäftigt waren und dabei den reich gedeckten Tisch, aus sechs Stück verschiedenen Säugethieren (*Sorex*- und *Sminthus*-Arten) bestehend, bewunderten, freisten die beiden Eltern ober und um uns herum. Durch zwei glückliche Schüsse gelang es dem Wildheger beider Vögel habhaft zu werden, welche ich sammt den Jungen unserem National-Museum als authentische Belegstücke überließ. Später gelang es dem Wildheger abermals ein Nest mit 6 Stück ziemlich ausgewachsenen Jungen zu finden, von welchen ich den 5. Juli, an welchem Tage ich mit Dr. v. Madráß eine kleine Excursion in dortiger Gegend unternommen hatte, ein Exemplar nachhause nahm, um diese, für Ungarn interessante Art in Gefangenschaft zu halten.

Soweit es mir bei diesen Fällen möglich war, mich über die Nestlage zu überzeugen, muß ich gestehen, daß die Sumpfohreule, wenigstens bei uns, weder ein fremdes Nest benützt, noch ein solches selbst verfertigt, sondern ihre Eier auf die bloße Erde legt, sie auch dort zeitigt und ihre Jungen großzieht.

Auffallende Häufigkeit von grosszähligen Gelegen im Frühjahr 1896.

Von F. A. C e r v a.

Es vergeht selten eine Sammelperiode, welche den thätigen Sammler, wenn auch nicht immer Neues, aber doch Interessantes bieten würde.

Im Nachstehenden will ich einige Eierarten meiner diesjährigen Ausbeute nennen, deren hohe Stückzahl in den Gelegen mir besonders auffiel:

Auf meiner ersten Excursion im Monat April l. J., welche ich im Vereine meines sehr werthen Freundes Dithmar Reiser und Herrn Z e l e b o r unternahm, fand ich ein Gelege der Waldohreule mit 8 Stück stark bebrüteten Eiern.

Eine Woche später ein solches mit 4 frisch ausgefallenen Jungen, nebst 4 Stück dem Ausfallen nahe stehenden Eiern.

Im Laufe der Brutzeit fand ich ferner:

Oriolus galbula 2 Gelegen mit je 5 Stück Eiern.

Turtur auritus 1 " " " 3 " "

(alle drei bebrütet).